

Bijlage 1. Wettelijk kader / Begripsdefinities:

1. Leerplicht

Ieder kind is volledig leerplichtig vanaf de 1e schooldag van de maand na de 5e verjaardag tot aan het einde van het schooljaar waarin deze 16 jaar wordt.

2. Kwalificatieplicht

Na het laatste schooljaar van de leerplicht begint de kwalificatieplicht. Daar zit geen dag tussen. Met de kwalificatieplicht wordt de leerplicht verlengd tot de dag dat de leerling een startkwalificatie heeft gehaald, of tot de dag dat de leerling 18 jaar wordt.

Startkwalificatie: een afgeronde HAVO/VWO opleiding of MBO 2 opleiding.

Uitzondering: Jongeren met een getuigschrift of diploma van het praktijkonderwijs, of jongeren die het speciaal onderwijs hebben gevolgd in uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding hoeven niet te voldoen aan de kwalificatieplicht. Dit geldt ook voor een jongere die in het bezit is van een diploma van een assistentenopleiding niveau 1, dan wel een getuigschrift en werkzaam is op grond van een aanstelling of arbeidsovereenkomst.

3. Verzuim: ongeoorloofd, kleiner dan 4 weken.

3.1 Beginnend verzuim

Een leerplichtige jongere die minder dan de wettelijke termijn -16 uur in 4- weken verzuimt, maar wel lesuren of dagdelen overslaat, pleegt beginnend verzuim. Melding mag via verzuimloket. Verantwoordelijkheid voor aanpak verzuim ligt bij school.

3.2 16 uur in 4 weken (Wettelijk verzuim)

Volgens de Leerplichtwet zijn VO en MBO instellingen wettelijk verplicht om leerplichtigen te melden bij DUO indien sprake is van ongeoorloofde afwezigheid van in totaal zestien uren les- of praktijktijd gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken. Deze verplichting geldt (nog) niet voor het PO en SO.

3.3. Luxe verzuim

Treedt op als een leerplichtige jongere zonder vrijstelling buiten de schoolvakanties om (met ouders) op vakantie gaat. Verplicht te melden bij DUO.

3.4. Signaalverzuim

Is verzuim dat samenhangt met achterliggende problemen van de leerling. Een leerling wordt bijvoorbeeld gepest en wil niet meer naar school. Verplicht te melden bij DUO indien het 16 uur of meer betreft in een periode van 4 weken.

4. Verzuim: ongeoorloofd van vier weken of meer:

4.1. Voortijdig schoolverlater (vsv'er):

A . Een jongere tussen de 12 en 23 jaar, ingeschreven bij een school en die ten minste 4 weken zonder geldige reden geen onderwijs meer volgt en geen startkwalificatie heeft behaald. Of een jongere tussen de 12-23 jaar die zich op een school uitschrijft zonder dat hij of zij een startkwalificatie heeft gehaald. Melden bij DUO

B. Rmc-verzuim 18-23

Hiervan is sprake wanneer een leerling tussen de 18 en 23 jaar is, en

- niet in het bezit is van een startkwalificatie;

- geen onderwijs volgt aan de school van inschrijving gedurende een aaneengesloten periode van 4 weken of langer- of een door het bevoegd gezag van de school te bepalen kortere periode – ;

- of van school is verwijderd.

Via DUO melden bij de gemeente waar de jongere is ingeschreven.

Uitzondering: een jeugdige die in het bezit is van een diploma van een assistentenopleiding niveau 1 (wordt per 1-8-2014 entree-opleiding), dan wel een getuigschrift heeft van het praktijkonderwijs en werkzaam is op grond van een aanstelling of arbeidsovereenkomst wordt niet als VSV-er aangemerkt.

Leerlingen blijven volledig leerplichtig tot het einde van het schooljaar waarin ze zestien worden. Alle jongeren die dan nog geen startkwalificatie hebben (bijna allemaal dus), zijn daarna tot hun 18^e of tot het moment waarop ze een startkwalificatie hebben behaald, kwalificatieplichtig. Verzuimen jeugdigen zonder geldige reden tussen de 12 en 18 jaar vier weken of langer, dan vallen ze zowel onder de definitie van thuiszitter als VSV-er. De LPA kan tot 18 jaar het 'handhavinginstrumentarium' inzetten. Daarna zijn er geen dwang middelen meer.

4.2 Thuiszitter – relatief

Een thuiszitter is een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt, zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht resp. vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.¹

- *Het gaat dus ook om de 5-jarigen die waarschijnlijk naar een medisch kinderdagverblijf zullen gaan, maar dat effectief nog niet doen (moeten ze wel op een school ingeschreven staan!).*
- *Jeugdigen die beroep hebben gedaan op artikel 5 sub a of 5 sub b en ontheven zijn van de verplichting tot inschrijven, vallen niet onder de thuiszitterdefinitie.*
- *thuiszitters waarmee al wel activiteiten gericht op terugkeer naar school worden ondernomen maar die feitelijk nog niet – naar vermogen- volledig aan het onderwijs deelnemen, tellen we als thuiszitter.*

4.3 Absoluut verzuim:

leerplichtige jongeren die niet staan ingeschreven op een school en ook niet vrijgesteld zijn van de inschrijvingsplicht van de Leerplichtwet 1969. (zie paragraaf 6) Deze leerlingen vallen niet onder de officiële definitie van thuiszitters.
(Het absoluut verzuim wordt gemeten door het GBA te vergelijken met de Basisregistratie onderwijs (BRON))

5. Verzuim geoorloofd

We onderscheiden 3 soorten geoorloofd verzuim

5.1 Verzuim op basis van een ziekmelding:

Een bijzondere vorm van verzuim is afwezigheid op basis van ziekte en/of op basis van functionele klachten. Het verzuim is geoorloofd maar de leerling heeft een bovengemiddeld ziekteverzuim. De school zorgt ervoor dat deze leerling zo snel mogelijk in begeleiding wordt genomen door de GGD (let ook op: dit kan een signaal zijn en ook nog ongeoorloofd blijken te zijn).

De school dient de leerplichtambtenaar middels het verzuimloket op de hoogte te brengen van het verzuim en de achterliggende problematiek indien vermoed wordt dat het ongeoorloofd is.

*Functionele klachten zijn klachten waarbij b.v. geen aantoonbare lichamelijke oorzaak gevonden wordt, langer dan 3 maanden duurt en er een discrepantie is tussen lichamelijke afwijkingen en algemeen functioneren. Vaak ligt in deze de oorzaak bij ziekte, overvraging, ongeval of een ander incident.

¹ Definitie gehanteerd door Ministerie OCW ivm opgave ex. Art. 25 Lpw

5.2 **Verzuim op basis van aangevraagd verlof met toestemming.**

Bijvoorbeeld : vakantieverlof wegens de specifieke aard van het beroep van één van de ouders.

5.3 **Tijdelijke vrijstelling van geregeld schoolbezoek**

De LPA kan op grond van 'gewichtige omstandigheden' (artikel 11, onder g) - een buiten de wil van verzorger/kind gelegen omstandigheid zoals bv een angststoornis- een tijdelijke vrijstelling verlenen. Het kind blijft ingeschreven staan op de school en school blijft verantwoordelijk voor onderwijs. Uitgangspunt is en blijft volledige terugkeer naar school. Geldt ook bij begrafenis, verhuizing, jubileum etc.

6. Vrijstelling

De leerplichtwet van 1969 geeft de volgende vrijstellingsgronden van de inschrijvingsplicht:

Artikel 5. Gronden voor vrijstelling van inschrijving:

5 sub a LPW	de jongere is op psychische of lichamelijke gronden ongeschikt om tot een school of instelling te worden toegelaten;
5 sub b LPW	ouders/verzorgers overwegende hebben bedenkingen tegen de richting van het onderwijs op alle scholen die binnen redelijke afstand van de woning zijn gevestigd;
5 sub c LPW	jongeren die ingeschreven staan bij een onderwijsinstelling buiten Nederland en deze regelmatig bezoeken.
5a LPW	Ouders/verzorgers die een bij algemene maatregel van bestuur te omschrijven trekkend bestaan leiden waarbij de jongere hen vergezelt.
15 LPW	B&W van de woongemeente kunnen vrijstelling verlenen aan jongeren van 16-17 jaar op basis van bijzondere omstandigheden indien wordt aangetoond dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet.

Ouders/verzorgers kunnen door een beroep te doen op vrijstelling van inschrijvingsplicht bij leerplicht voor 1 juli voorafgaand aan het schooljaar vrijgesteld worden. Indien zij voldoen aan de voorwaarden die de Leerplichtwet stelt, zijn zij van rechtswege vrijgesteld. Dit geldt voor artikel 5 sub a, b en c en 5a. Voor artikel 15 moeten ouders/verzorgers een aanvraag indienen en dient het college een besluit te nemen.

Jongeren die zijn vrijgesteld van de inschrijvingsplicht van de Leerplichtwet vallen **niet** Onder de definitie van thuiszitters.

7. Schorsen en verwijderen

Een school mag een leerling in bepaalde gevallen verwijderen. Dit houdt in dat de leerling geen toegang meer heeft tot de school waar hij is ingeschreven. Redenen zijn bv:

- de school is niet in staat is om de benodigde speciale zorg voor de leerling te bieden
- er is sprake van voortdurend storend (ernstig) agressief gedrag
- er zijn ernstige conflicten waarbij mogelijk ook de ouders zijn betrokken.

Beslissing over verwijdering van een leerling ligt bij het bevoegd gezag van een school.

Voordat een leerling wordt verwijderd, moet het bevoegd gezag eerst naar het verhaal van de ouders en de docent luisteren. Een bestuur mag een leerling pas definitief verwijderen als er een andere school is gevonden (geldt vanaf 1-8 voor PO, VO en SO) of als de school aantoonbaar gedurende acht weken zonder succes heeft gezocht naar een andere school (geldt voor het MBO). Hierbij kan ook gedacht worden aan een school of instelling voor speciaal onderwijs, gaat vanaf 1-8 via het samenwerkingsverband. De school is verplicht om de leerplichtambtenaar direct in te lichten over een besluit tot verwijdering. Het bevoegd gezag moet altijd aangeven wat de reden is van de verwijdering.

Het bevoegd gezag is verplicht ouders / de wettelijk vertegenwoordigers erop te wijzen dat bezwaar kan worden gemaakt tegen de beslissing om de leerling te verwijderen. Dit bezwaar moet worden gedaan binnen zes weken nadat het besluit schriftelijk bekend is gemaakt. Het bezwaar dient schriftelijk te worden gedaan bij het bevoegd gezag van de school. Tijdens de bezwaarprocedure hoeft de school de leerling niet toe te laten. Ouders kunnen hiertegen procederen.

Of een leerling van een school mag worden verwijderd, moet per geval worden beoordeeld. De rechter heeft hierbij het laatste woord.

Artikel 27 WVO Toelating, verwijdering, voorwaardelijke bevordering en verblijfsduur

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voor elke soort van scholen of voor afdelingen van die scholen voorwaarden voor de toelating en voorschriften omtrent verwijdering en voorwaardelijke bevordering worden vastgesteld. (...)

Definitieve verwijdering van een leerling waarop de Leerplichtwet 1969 van toepassing is, vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een andere school, dan wel een instelling als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Leerplichtwet 1969 bereid is de leerling toe te laten. (...)

Inrichtingsbesluit WVO: Artikel 13 Schorsing

1. Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.

2. Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de betrokkene en, indien deze nog niet de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt, ook aan de ouders, voogden of verzorgers van de betrokkene bekendgemaakt.

3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.

Artikel 14 Definitieve verwijdering

1. Het bevoegd gezag kan besluiten tot definitieve verwijdering van een leerling nadat deze en, indien de leerling nog niet de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt, ook diens ouders, voogden of verzorgers, in de gelegenheid is onderscheidenlijk zijn gesteld hierover te worden gehoord. Een leerling wordt op grond van onvoldoende vorderingen niet in de loop van een schooljaar verwijderd.

2. Definitieve verwijdering van een leerplichtige leerling geschiedt slechts na overleg met de inspectie. Hangende dit overleg kan de leerling worden geschorst. Het overleg strekt er mede toe, na te gaan op welke andere wijze de betrokken leerling onderwijs zal kunnen volgen.

3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een definitieve verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.

(De wettelijke grondslag voor schorsing en verwijdering is te vinden in artikel 27, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en de artikelen 13 tot en met 15 van het Inrichtingsbesluit WVO)